

Đề thi: 01

PHẦN I: ĐỌC HIỂU: (6 điểm)

Đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi:

CHIỀU HÔM NHỚ NHÀ

(Bà Huyện Thanh Quan)

Chiều trời bảng lảng bóng hoàng hôn,
Tiếng ốc xa đưa lặn trống đồn.
Gác mái, ngư ông về viễn phố,
Gõ sừng, mục tử lại cô thôn.
Ngàn mai gió cuốn chim bay mỏi,
Dặm liễu sương sa khách bước dồn.
Kẻ chốn trang đài, người lữ thứ,
Lấy ai mà kể nỗi hàn ôn?

***Chú thích**

1. - Bà Huyện Thanh Quan tên thật là Nguyễn Thị Hình, sống vào khoảng 1805- >1848. Quê quán: Làng Nghi Tàm (nay thuộc quận Tây Hồ, Hà Nội). Là một trong những nữ sĩ tài danh hiếm có của văn học Việt Nam thời kì phong kiến. Bà được gọi là Bà Huyện Thanh Quan do chồng bà làm **Tri huyện Thanh Quan** (thuộc tỉnh Thái Bình).

- Bài thơ "Chiều hôm nhớ nhà" của Bà Huyện Thanh Quan được sáng tác trong thời gian bà vào kinh đô Huế nhận chức quan dưới triều Minh Mạng, khi bà phải xa quê hương Hà Nội và làm nhiệm vụ dạy học cho các công chúa, cung phi.

2. Từ khó:

- **Tiếng ốc:** Tiếng tù và làm bằng vỏ ốc biển, thường dùng để truyền hiệu lệnh, báo giờ hoặc báo động ở nơi làng xã, đồn trại thời xưa.
- **Trống đồn:** Tiếng trống đánh ở **đồn binh** (nơi đóng quân) vào buổi chiều tối để báo hiệu, canh gác. (Tiếng ốc và trống đồn tạo nên âm thanh gợi cảm giác rộng lớn, xa xôi, vắng lặng).
- **Ngư ông:** Người đánh cá đã già, lão chài.
- **Mục tử:** Người chăn trâu, chăn dê (mục đồng).
- **Cô thôn:** Làng xóm vắng vẻ, hẻo lánh, đơn chiếc.
- **Ngàn mai:** Khu rừng trồng cây mai, gợi hình ảnh thiên nhiên rộng lớn, buồn vắng trong văn học cổ.
- **Dặm liễu:** Con đường dài (dặm) có nhiều cây liễu rủ. Cây liễu trong thơ cổ thường gợi nỗi buồn li biệt, nhớ thương.

Câu 1(1 điểm): Bài thơ được viết theo thể thơ nào? Nêu phương thức biểu đạt chính của bài thơ?

Câu 2 (1 điểm): Hãy nêu nội dung chính của bài thơ bằng 1 câu văn hoàn chỉnh.

Câu 3(1 điểm): Hãy chỉ rõ vần và nhịp của bài thơ?

Câu 4 (2 điểm): Chỉ rõ và nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong các câu thơ sau:

*Gác mái, ngư ông về viễn phố,
Gõ sừng, mục tử lại cô thôn.*

Câu 5(1 điểm). Tình yêu quê hương đất nước là tình cảm cao đẹp, nồng ấm luôn thường trực trong mỗi người Việt Nam chúng ta và trở thành truyền thống quý báu của dân tộc. Em hãy nêu những việc làm cụ thể của bản thân để thể hiện truyền thống ấy.

PHẦN II: VIẾT (4,0 điểm)

Em hãy chọn một trong hai đề sau:

Đề 1. Viết bài văn phân tích bài thơ "*Chiều hôm nhớ nhà*" của Bà Huyện Thanh Quan.

Đề 2: Em hãy viết bài văn kể lại một chuyến thăm qua di tích lịch sử văn hóa mà em ấn tượng nhất.

Chúc các con bình tĩnh, tự tin, làm bài tốt !

UBND PHƯỜNG BỒ ĐỀ
TRƯỜNG THCS NGỌC LÂM
NĂM HỌC: 2025 -2026
Mã đề thi: 02

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
MÔN: NGỮ VĂN -KHỐI 8
Ngày thi: 30/10./2025
Thời gian: 90 phút

PHẦN I: ĐỌC HIỂU: (6 điểm)
Đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi:

CHẠY GIẶC

(Nguyễn Đình Chiểu)

Tan chợ vừa nghe tiếng súng Tây,
Một bàn cờ thế phút sa tay.
Bỏ nhà lũ trẻ lơ xơ chạy,
Mất ổ bầy chim dáo dác bay
Bến Nghé cửa tiền tan bọt nước,
Đồng Nai tranh ngói nhuốm màu mây.
Hỏi trang dẹp loạn rày đâu vắng,
Nỡ để dân đen mắc nạn này?

***Chú thích**

1. - **Nguyễn Đình Chiểu** Tên tự, hiệu: Tự là Mạnh Trạch, hiệu Trọng Phủ, Hối Trai. Nhân dân thường gọi là **Đồ Chiểu** (Cụ Đồ Chiểu)(1822 – 1888). Quê quán ở làng Tân Thới, huyện Bình Dương, tỉnh Gia Định (nay thuộc TP. Hồ Chí Minh). Quê cha là làng Bồ Điền, Thừa Thiên. Ông là một nhà thơ lớn của miền Nam trong nửa cuối thế kỷ XIX, là ngọn cờ đầu của dòng văn học yêu nước chống Pháp. Ông được UNESCO công nhận là Danh nhân Văn hóa Thế giới (2021).

- Bài thơ "**Chạy giặc**" được sáng tác khi nhà thơ chứng kiến cảnh nhân dân chạy loạn. Năm 1858, thực dân Pháp nổ súng vào Đà Nẵng, bắt đầu cuộc xâm lược Việt Nam. Nhưng chúng đã gặp sự kháng cự của quân triều đình và nhân dân. Thực dân Pháp quay sang tiến vào Sài Gòn, tràn tới sông Bến Nghé.

2. Từ khó:

- **Tiếng súng Tây:** Tiếng súng của thực dân Pháp, gợi sự chết chóc, kinh hoàng, là nguyên nhân trực tiếp phá vỡ cuộc sống yên bình.
- **Bàn cờ thế:** Tình thế, vận mệnh đất nước. Ý nói vận nước đang trong tình trạng nguy nan, có thể bị thua (sa tay) bất cứ lúc nào.
- **Phút sa tay:** Chỉ sự thất bại, mất nước một cách bất ngờ, nhanh chóng, không thể cứu vãn.
- **Tranh ngói nhuốm màu mây:** Nhà cửa, làng mạc bị cháy rụi, tan hoang, khói lửa bốc lên ngút trời, phủ lên cả vùng đất.
- **Trang dẹp loạn:** Người có trách nhiệm, có tài năng, có thể đứng ra dẹp yên giặc giã, cứu nước (ám chỉ triều đình, quan lại).

Câu 1 (1 điểm): Bài thơ được viết theo thể thơ nào? Nêu phương thức biểu đạt chính của bài thơ?

Câu 2 (1 điểm): Hãy nêu nội dung chính của bài thơ bằng 1 câu văn hoàn chỉnh.

Câu 3.(1 điểm): Hãy chỉ rõ vần và nhịp của bài thơ?

Câu 4 (2 điểm): Chỉ rõ và nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ được sử dụng trong hai câu thơ:

"Bỏ nhà lũ trẻ lơ xơ chạy,

Mất ổ bầy chim dáo dác bay"

Câu 5 (1 điểm): Từ nội dung bài thơ, em hãy nêu những việc làm của mình để thể hiện lòng yêu nước?

PHẦN II: VIẾT (4,0 điểm)

Em hãy chọn một trong hai đề sau:

Đề 1. Viết bài văn khoảng 400 chữ phân tích bài thơ "Chạy giặc" của Nguyễn Đình Chiểu.

Đề 2: Em hãy viết bài văn kể lại một chuyến thăm qua di tích lịch sử văn hóa mà em ấn tượng nhất.

Chúc các con bình tĩnh, tự tin, làm bài tốt !

UBND PHƯỜNG BỒ ĐỀ
TRƯỜNG THCS NGỌC LÂM
NĂM HỌC: 2025 -2026
Mã đề thi: 03

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
MÔN: NGỮ VĂN -KHỐI 8

Ngày thi: 30/10/2025

Thời gian: 90 phút

PHẦN I: ĐỌC HIỂU: (6 điểm)

Đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi:

BẠN ĐẾN CHƠI NHÀ

(Nguyễn Khuyến)

Đã bấy lâu nay bác tới nhà
Trẻ thời đi vắng, chợ thời xa
Ao sâu nước cả, khôn chài cá
Vườn rộng, rào thưa khó đuổi gà.
Cải chửa ra cây, cà mới nụ,
Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa.
Đầu trò tiếp khách, trầu không có,
Khách đến chơi đây, ta với ta.

*** Chú thích**

1. Nguyễn Khuyến (1835–1909) là một nhà thơ lớn cuối thời trung đại, nổi tiếng với tài năng và nhân cách thanh cao. Ông có tên thật là Nguyễn Thắng, hiệu là Quế Sơn, và là người duy nhất trong lịch sử đỗ đầu cả ba kỳ thi Hội, Đình và thi Hương (Tam nguyên Yên Đổ). Sau khi đỗ đạt, ông làm quan nhưng đã cáo quan về ở ẩn, sau đó viết nhiều tác phẩm về nông thôn, thiên nhiên và thể hiện nỗi lòng yêu nước.

2. Bài thơ "Bạn đến chơi nhà" được sáng tác trong thời gian Nguyễn Khuyến cáo quan về ở ẩn ở Yên Đổ.

Câu 1 (1 điểm): Bài thơ được viết theo thể thơ nào? Nêu phương thức biểu đạt chính của bài thơ?

Câu 2 (1 điểm): Hãy nêu nội dung chính của bài thơ bằng 1 câu văn hoàn chỉnh.

Câu 3 (1 điểm): Hãy chỉ rõ vần và nhịp của bài thơ?

Câu 4 (2 điểm): Chỉ rõ và nêu tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê được sử dụng trong hai câu thơ:

" Cải chửa ra cây, cà mới nụ,
Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa."

Câu 5 (1 điểm): Bài thơ ca ngợi tình bạn keo sơn gắn bó của Nguyễn Khuyến và Dương Khuê. Vậy em sẽ làm gì để xây dựng cho mình một tình bạn đẹp?

PHẦN II: VIẾT (4,0 điểm)

Em hãy chọn một trong hai đề sau:

Đề 1. Viết bài văn khoảng 400 chữ phân tích bài thơ "Bạn đến chơi nhà" của Nguyễn Khuyến.

Đề 2: Em hãy viết bài văn kể lại một chuyến thăm qua di tích lịch sử văn hóa mà em ấn tượng nhất.

Chúc các con bình tĩnh, tự tin, làm bài tốt !

